

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-02-

Nr. ()10-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. sausio 12 d. nutarimo Nr. 28 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ pakeitimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2) (toliau kartu – Nutarimų projektai).

Nutarimų projektų tikslai:

1. patikslinti nuostatas, sudarant vienodas sąlygas keliautojams visoje Europos Sąjungoje (toliau – ES);
2. stabdant Galimybių pasą (toliau – GP), panaikinti su juo susijusias nuostatas.

Atsižvelgiant į pasaulyje, Europoje ir Lietuvoje plintančią naują SARS-CoV-2 viruso Omikron atmainą (Lietuvoje ši atmaina jau yra dominuojanti, stebimas plitimas šalies viduje), kuriai būdingas didesnis užkrečiamumas, sąlygojantis, kad virusui perduoti užtenka ir trumpesnio laiko, ir mažesnio jo kiekio, epidemiologinė situacija šalyje išlieka nepalanki.

Lietuvos statistikos departamento paskelbtais duomenimis 2022 m. sausio 31 d. Lietuvoje per dieną vidutiniškai registruojama 9972 naujų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atvejų (7 dienų vidurkis), 14 dienų sergamumo rodiklis siekia 4043,5 atvejus 100 000 gyventojų. COVID-19 lovų užimtumas Lietuvos ligoninėse siekia 1275, reanimacijos ir intensyvios terapijos skyriuose gydomi 79 pacientai. Sustiprinančiąja doze paskiepyta 49,4 proc. gyventojų.

Dėl COVID-19 naujų vakcinų

Siekiant sudaryti vienodas taisykles keliautojams visoje ES, Lietuva turėtų pripažinti ne tik Europos vaistų agentūros (toliau – EVA) registruotas vakcinas, bet ir Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) sąraše esančias rekomenduojamas vakcinas. Siūloma, kad valstybės narės turėtų pripažinti PSO *Emergency use* sąraše esančias vakcinas keliavimo tikslais. Šiame sąraše yra ir visos EVA autorizuotos vakcinos. Atsižvelgiant į tai, PSO *Emergency use* sąraše esančios vakcinos keliavimo tikslais turėtų būti pripažįstamos analogiškai kaip EVA autorizuotos vakcinos.

Dėl „Nuvaxovid“ vakcinų:

Šiuo metu Lietuvoje pripažįstamos ir naudojamos tik EVA registruotos vakcinos – „Comirnaty“, „Spikevax“, „COVID-19 Vaccine Janssen“ ir „Vaxzevria“ vakcinos. EVA pateikęs teigiamus vertinimus, šiuo metu Europos Komisija (toliau – EK) yra suteikusi sąlyginę registracijos leidimą penkioms COVID-19 vakcinoms:

- 2020 m. gruodžio 21 d. leidimas suteiktas „BioNTech / Pfizer“ vakcinai;

- 2021 m. sausio 6 d. leidimas suteiktas „Moderna“ vakcinai;
- 2021 m. sausio 29 d. leidimas suteiktas „AstraZeneca“ vakcinai;
- 2021 m. kovo 11 d. leidimas suteiktas „Janssen“ („Johnson&Johnson“) vakcinai;
- **2021 m. gruodžio 20 d. leidimas suteiktas „Novavax“ vakcinai.**

Pažymėtina, kad farmacijos kompanijos „Novavax“ kuriama „Nuvaxovid“ yra baltymų pagrindu sukurta vakcina – tai yra gerai žinoma ir daugiau nei 30 metų naudojama technologija. Baltymų pagrindu taip pat yra kuriamos vakcinos nuo hepatito B, kokliušo ir pneumokokinės infekcijos. EK 2021 m. rugpjūčio 4 d. su farmacijos kompanija „Novavax“ pasirašė išankstinę pirkimo sutartį, kuri numato galimybę ES šalims narėms įsigyti iki 100 mln. vakcinos dozių, o esant papildomam poreikiui – iki 2023 m. užsakyti dar 100 mln. dozių. 2022 m. pirmąjį ketvirtį Lietuva turėtų gauti 132 000 „Nuvaxovid“ vakcinos dozių, antrajam ketvirčiui siekiama užsakyti dar 310 560 dozių. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iš viso yra pritarusi 633 tūkst. vakcinos dozių įsigijimui iš kompanijos „Novavax“.

Dėl „Covishield“ vakcinos pripažinimo Lietuvoje:

Viešai rastuose tyrimuose nurodyta, kad „Covishield“ vakcinos klinikiniai tyrimai ir duomenys atitinka „Vaxzevria“ vakcinos duomenis, išskyrus tam tikras studijas, tačiau yra šių studijų palyginimas, kuriame nurodyta, kad duomenys nesiskiria. PSO paskelbė dokumentą, kad vakcinos („Covishield“ ir „Vaxzevria“) yra visiškai ekvivalentiškos, išskyrus gamybos etapus ir pavadinimą.

Atsižvelgiant į tai, kad siūloma pripažinti PSO rekomenduojamas vakcinas, tame tarpe ir „Covishield“ vakciną, nuspręsta pripažinti šią vakciną Lietuvoje, t. y. kad tiek užsieniečiams, tiek visiems asmenims, grįžtantiems ar atvykstantiems į Lietuvos Respubliką (toliau – keliautojai), pasiskiepijusiems šia vakcina, nebūtų taikomi griežtesni ribojimai atvykstant į Lietuvą.

Pažymėtina, kad „Covishield“ vakcina nebus skiepijama Lietuvoje, bet ši vakcina bus pripažįstama atvykstantiems į Lietuvą keliautojams.

Atsižvelgiant į tai, kad EK yra suteikusi sąlyginę registracijos leidimą „Nuvaxovid“ vakcinai, taip pat į tai, kad nuspręsta keliautojams pripažinti „Covishield“ vakciną Lietuvoje, todėl turėtų būti patikslintos Nutarimo nuostatos, susijusios su keliautojais, t.y. patikslinant jų atvykimo sąlygas, įtraukiant aukščiau nurodytas vakcinas (Nutarimo projekto Nr. 1 1.1 ir 1.2 papunkčiai).

Taip pat Nutarimo Nr. 1 1.7 papunkčiu tikslinamos nuostatos, susijusios su teise gauti vienkartinę išmoką, asmenims, pasiskiepijusiems COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos), įtraukiant naują „Nuvaxovid“ vakciną.

Dėl ES skaitmeninio COVID pažymėjimo

2022 m. vasario 1 d. visoje ES įsigaliojo atnaujinta ES skaitmeninių COVID pažymėjimų išdavimo tvarka. Atsižvelgiant į 2021 m. gruodžio 21 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2288, kuriuo dėl skiepijimo pažymėjimų, išduotų kaip ES skaitmeninis COVID pažymėjimas, kuriuose nurodoma, kad užbaigtas pirminio skiepijimo kursas, pripažinimo laikotarpio iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/953 priedas (toliau – Reglamentas), nuostatas, kad pažymėjimai, kuriuose nurodoma, kad užbaigtas pirminio skiepijimo kursas, pripažįstami tik jei po paskutinės to kurso dozės gavimo datos praėjo ne daugiau kaip 270 dienų, Nutarimo projektu Nr. 1 patikslinamos nuostatos, susijusios su keliautojų atvykimo sąlygomis, įtraukiant ES skaitmeninio COVID pažymėjimo galiojimo laikotarpį, netaikant galiojimo termino asmenims iki 18 metų (Nutarimo projekto Nr. 1 1.1 ir 1.2 papunkčiai).

Pažymėtina, kad pagal pilną vakcinacijos schemą pasiskiepijusiems gyventojams šis dokumentas bus išduodamas 270-čiai dienų, o pasiskiepijusiems sustiprinančiąja doze – neribotam laikui.

Dėl sustiprinančiosios dozės keliautojams

Labai svarbu kuo labiau spartinti sustiprinančios dozės skiepimą, tą rekomenduoja ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (toliau – ELPKC). Tačiau vakcinų efektyvumas prieš sunkias ligos formas išlieka ir po 2 dozių, tačiau Omicron atmainos atveju efektyvumas mažesnis nei prieš Delta atmainą. Išvada – sustiprinančios vakcinų dozės didina apsaugą nuo Omicron ir Delta atmainų, didesnio poveikio tikimasi, kai ankstinamas sustiprinančios dozės skiepimas. Stebima, kad vakcinų efektyvumas po pilnos vakcinacijos schemos prieš Omikron atmainą mažėja praėjus keliems mėnesiams po vakcinacijos ir reikšmingai padidėja po sustiprinančios vakcinų dozės.

Kadangi ELPKC yra išleidęs rekomendaciją skiepyti sustiprinančiąja doze visus vyresnius nei 18 m. amžiaus gyventojus, Nutarimo projektu Nr. 1 tikslinamos nuostatos dėl sustiprinančios vakcinų dozės keliautojams (Nutarimo projekto Nr. 1 1.1 ir 1.2 papunkčiai).

Dėl GP

- GP atsirado 2021 m. pavasarį ir buvo naudojamas kaip pandemijos masinio apsaugojimo valdymo priemonė skirta apsaugoti žmones nuo užsikrėtimo, kol atsiras galimybė pasiskiepyti. Taip pat GP pasas naudojimo tikslas apėmė saugesnių sąlygų užtikrinimą paslaugų teikimo metu, taip sudarant sąlygas veikti verslo subjektams.

- 2021 m. vasaros pabaigoje, remiantis duomenimis apie atvejų kilimą, GP grąžintas siekiant apsaugoti žmones, ypač rizikos grupių, kuriems nesusidaro imunitetas. GP dėka įgyvendintas srautų atskyrimas mažino nepasiskiepiusių užsikrėtimus, valdant kontaktų kiekį.

- Plintant ženkliai plitresnei Omikron atmainai, rizika užsikrėsti koronavirusu išlieka tiek neskiepytiems, tiek pilnai skiepytiems ar persirgusiems asmenims, todėl GP kaip masinio saugojimo priemonės, mažinant COVID plitimo riziką, funkcija reikšmingai sumažėjo. Pabrėžtina, kad skiepimo svarba išlieka, kadangi pasiskiepiję asmenys, ypač pasiskiepiję sustiprinančiąja vakcinų doze, rečiau serga sunkiai, jiems žymiai rečiau reikalingas gydymas ligoninėje.

- Omikron atmaina pasireiškia lengvesnėmis formomis, tačiau ne visiems – gali būti ir sunkių šios ligos atvejų. Šiuo metu ES didesni sergamumo rodikliai nustatomi jaunesnėse amžiaus grupėse, tačiau šiuo metu, kaip ir visada, didelis prioritetas turi būti skiriamas vyresnio amžiaus asmenų (rizikos grupių) skiepimui, GP šiai amžiaus grupei, tikėtina, yra mažesnė motyvacija už kitas vakcinaciją skatinančias priemones.

Atsižvelgiant į pasaulyje, Europoje ir Lietuvoje plintančią naują SARS-CoV-2 viruso Omikron atmainą, kuriai būdingas didesnis užkrečiamumas, sąlygojantis, kad virusui perduoti užtenka ir trumpesnio laiko, ir mažesnio jo kiekio, kuria lengviau užsikrečia visi asmenys, ***šiuo metu siūloma atsisakyti GP taikymo šalies viduje, o priklausomai nuo epidemiologinės situacijos ir esant poreikiui vėl būtų galima svarstyti apie GP taikymo grąžinimą.***

Tačiau visiškai atsisakyti ribojimų negalima, kadangi šiuo metu epidemiologinė situacija yra nepalanki, stebimas sergamumo rodiklių kilimas, atsisakius GP svarbiausiomis tampa gyventojų sąmoningumas ir asmeninio apsaugojimo priemonės – respiratorių / kaukių dėvėjimas, kontaktų ribojimas, ypač jaučiant simptomus ar turėjus sąlytį ir kt.

Atsižvelgiant į tai, tikslinamos Nutarimo nuostatos, susijusios su GP (Nutarimo 3.1, 3.2.1 papunkčiai).

Nutarimo projekto Nr. 1 1.3 ir 1.4 papunkčiais siūloma kontaktiniu būdu teikiamas paslaugas, vykdomą ūkinę veiklą, bendrą, organizuojamus komercinius ir nekomercinius kultūros, pramogų, sporto renginius, šventes, mugės, festivalius ar kitus tam tikrą laiką truncančius organizuotus žmonių susibūrimus viešojo vietoje iš anksto nustatytu laiku (toliau – renginiai) leisti vykdyti užtikrinant valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo nustatytas asmenų srautų valdymo, saugaus atstumo laikymosi sąlygas, kitus visuomenės sveikatos saugos, higienos, asmenų aprūpinimo būtinosiomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis ir kitus susijusius reikalavimus.

Atsisakius GP, Nutarimo Nr. 1 1.3 papunkčiu parduotuvėms, turgavietėms ir kitoms prekybos vietoms, esančioms uždaroje erdvėje, siūloma nustatyti reikalavimą užtikrinti 15 kv. m. bendrą plotą vienam lankytojiui arba vienu metu aptarnauti ne daugiau kaip vieną asmenį.

Minėtas ploto reikalavimas nustatytas, atsižvelgiant į anksčiau taikytą praktiką iki GP įvedimo bei atsižvelgiant į 2 m. saugaus atstumo laikymąsi nuo kitų asmenų tose vietose, kuriose susidaro dideli lankytojų srautai.

Visi saugos ir kiti reikalavimai paslaugoms, ūkinei veiklai, prekybai ir renginiams būtų nustatyti atitinkamuose valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo sprendimuose, numatant jau anksčiau įvestus papildomus reikalavimus dėl respiratorių dėvėjimo renginiuose, taip pat patikslinant kitas valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo sprendimuose numatytas nefarmacines priemones.

Panaikinus nuostatas dėl GP, atitinkamai naikintini ir Nutarimo 3¹, 5 ir 9 punktai, kaip nebeaktualūs (Nutarimo projekto Nr. 1 1.5, 1.6 ir 1.8 papunkčiai).

Atitinkamai Nutarimo projektu Nr. 2 naikintinos nuostatos, susijusios su vaikų GP.

Šiuo metu plintant SARS-CoV-2 viruso Omicron atmanai, įvertinus jo plitimo dinamiką tiek tarp persirgusių, tiek tarp vakcinuotų asmenų, selektyvus profilaktinis testavimas, kuris buvo apibrėžtas kaip neimunizuotų žmonių testavimas, nebebus taikomas. Profilaktinis testavimas tuose sektoriuose, kuriuose dirbama su pažeidžiamiausiais asmenimis (sveikatos apsaugos, socialinės globos) bei švietime, toliau bus taikomas pagal priimtus sveikatos apsaugos ministro įsakymus ar valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo sprendimus. Atsižvelgiant į tai, keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimas Nr. 544 „Dėl Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto patikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo, Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, patikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“, pripažįstant netekusiu galios Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, patikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sąrašą, todėl nebeaktualus tampa ir Nutarimo 8 punktas, kurį taip pat siūloma pripažinti netekusiu galios (Nutarimo projekto Nr. 1 1.8 papunktis).

Numatoma, kad visi šie pakeitimai įsigaliotų 2022 m. vasario 5 d.

Nutarimų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Nutarimų projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje.

Nutarimų projektai pristatyti 2022 m. vasario 1 d. TAP, darbo tvarka derinti su ministerijomis, pastabų negauta.

Nutarimų projektus parengė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Teisės skyriaus vedėjas Donatas Keršis, tel. (8 5) 205 5290, el. paštas donatas.kersis@sam.lt, Teisės skyriaus patarėja Sandra Babiedaitė-Miškinienė, tel. (8 5) 266 1455, el. p. sandra.babiedaite@sam.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas Nr. 1, 2 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.
3. Nutarimo Projektas Nr. 2, 1 lapas.
4. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

Sveikatos apsaugos ministras

Arūnas Dulkys

Sandra Babiedaitė-Miškinienė, tel. 8 (5) 266 1455, el. paštas sandra.babiedaite@sam.lt